

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ST. 5. — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 10.— Din, v inozemstvu 25.— Din.

Malta v ognju nemških bomb

Nemška letala rušijo pomorska in letalska oporišča na otoku — Uspešne operacije v Afriki — Odbit napad Angležev v odseku pri Alagiju

Glavni stan Oboroženih Sil je dne 5. maja objavil naslednje 334. službeno vojno poročilo:

V noči na 4. maj so skupine nemškega letalskega zbora v zaporednih valovih napadle pomorska in letalska oporišča na Malti. Povzročile so požare in eksplozije ter hudo poškodovale važne vojaške naprave. V letalskih spopadih v ozračju nad Malto so nemška letala včeraj sestrelila dva

sovražna letala.

V severni Afriki se nadaljuje naše operacije na odseku pri Tobruku. Letala so znova bombardirala utrjene objekte te trdnjave.

V Vzhodni Afriki so naše pogumne čete na odseku pri Alagiju odbile neki napad sovražnika, ki so mu bile prizadejane znatne izgube. Med mrtvci je bilo tudi mnogo židov iz Palestine.

Zahvala z otoka Zante

Rim, 6. maja. s. Neki potomec italijanskega pesnika Uga Foscolu, ki je rojen na otoku Zante, je poslal Duceju brzojavko, v kateri izjavlja svoje in svoje rodbine zaščenoženje nad dejstvom, da na otoku, ki hrani še živa izročila benečanske dobe, odslej vihra italijanska zastava.

Ureditev razmer v Grčiji

Berlin, 6. maja. s. V sporazumu s pristojnimi nemškimi vojaškimi oblastmi je bilo ukrenjeno, da se vse žito, ki je bilo na zalogi po skladiščih v Pireju, takoj da na razpolago civilnemu prebivalstvu. Demobilizacija vojske v Grčiji se bo na vse načine pospešila, tako da se bodo mogli bivši bojovniki, posebno pa oni iz kmečkih slojev, čim prej vrniti domov. Nadalje so bili izdani tudi že ukrepi, da bi se takoj popravile vse ceste in javna poslopja, ki so bila poškodovana. Končno so oblasti tudi določile novo razmerje med grško in nemško valuto. V bodoče bo 1 marka veljala 50 drahem.

Berlin, 6. maja. ir. Iz Aten poročajo, da se obnova normalnega življenja v Grčiji z vso naglico nadaljuje. Grško ozemlje je sedaj že očistočeno poslednjih ostankov Angležev, Avstralcev in Novozelancev. Ponekod se je delo v tovarnah in večjih delavnicah že začelo.

V kretski kletki

Solun, 6. maja. s. Zavezniške oborožene sile na Kreti so sedaj pod poveljstvom novo zelandškega generala Freyberga, poveljnika novozelandškega ekspedicijskega zbora. Sprito se vesti je grški ministri predsednik v izgnanstvu izdal proglas, v katerem pravi, da bi se bolje nadaljevala borba, ki smo jo pričeli skupno z našo mogočno angleško zaveznicjo, sta kralj Jurij in njegova vlada sklenila postaviti za zavezniške čete na Kreti pod skupno poveljstvo. Za poveljnika oboroženih sil na otoku je bil imenovan general Freyberg.

Toda proglas ni ne pove, da zavezniške oborožene sile na otoku niso nič drugega, kakor slab skupek avstralskih, novozelandških in angleških oddelkov, ki jim ni uspelo, da bi o pravnem času zbežali v Egipt in so tako ostali v kretski kletki.

Zlato — gonilna sila vojnih hujskačev

Budimpešta, 6. maja. s. List »Virradat« poroča v članku z naslovom »Amerika in zlato«, da je Amerika edina država, katere ekonomsko življenje sloni na zlatih rezervah. Tri četrtine vsega zlata na svetu imajo Zedinjene države. Ko bo uspešno, bodo ameriške zlate rezerve izgubile svojo vrednost in ameriški milijarderji bodo izgubili večji del svojega premoženja. Zaradi tega se tira ameriški narod v vojno, katere noče. Zaradi tega so demokracije pripravljene žrtvovati ameriški kralj, ker se boje za svoje premoženje in ker nečejo žrtvovati svojega zlata.

Angliji, ki jo je označil za pravo sovražnico vseh Arabcev.

Iz Egipta prihajajo vesti, da je prišlo tam v zvezi z dogodki v Iraku po raznih krajih do spopadov med arabsko mladino in policijo. Manifestacije simpatij za Irak se množijo. Vojda omladinske stranke v Egiptu El-Fatati je brzojavil iraškemu ministrskemu predsedniku, da je pripravljen postaviti mu na razpolago svoje premoženje in življenje za borbo, ki naj da svobodo vsemu arabskemu svetu.

„Sarajevo druge svetovne vojne“

Budimpešta, 6. maja. Dnevnik »Szak« piše o Iraku in pravi, da je ta dežela »Sarajevo druge svetovne vojne«, v kolikor se tle arabskega vprašanja. Čeprav Irak nima več kot tri in pol milijona prebivalcev, bo incident imel velik pomen, ker ima razen soda s smotnikom v svojih rokah tudi dve vžigalni vrvi, s katerimi lahko vrže v zrak Anglijo, ki je mislila, da je v tem predelu popolnoma varna. Prva vžigalna vrstica je naperjena proti petrolejskim vrelcem, ki so za oskrbovanje angleške armade nadvse važni in brez katerih bi bila samo domoljuba ameriška pomoč v nekakšno tolažbo. Druga vrstica je pa v rokah Arabcev, katerih stremeljenja so slična stremeljenju revolucionarjev v Iraku.

Hujskanje židov

Beyrut, 6. maja. s. Po vestih iz Bagdada je prišlo do spopadov med ljudstvom in neko skupino židov, ki je širila letake s pozivom na upor proti vladi. Židje so bili razkrinkani ter so zbežali v bližnje trgovine, kjer so jih izsledili in pretepili. Med njimi je več ranjenih. Iraške oblasti so uvedle nadzorstvo nad angleškimi bankami v državi.

Turčija se ne bo vmešavala

Carigrad, 6. maja. d. »United Press« poroča, da je turška vlada hotela prvotno posredovati v sporu med Anglijo in Irakom. Zaradi nepomirljivega zadržanja obeh strani pa je morala opustiti to misel. Ker turško-iranska pogodba ne vsebuje nikakih vojaških klavzul, Turčija ni obvezana, da pomaga Iraku.

Carigrad, 4. maja ir. V Siriji in še posebej v Libanonu postajajo nemiri zmerom bolj čustvi. Posebej v Alepu in Damasku je prišlo znova do hudih spopadov s policijo. Samo v Alepu je bilo včeraj ubitih 7 ljudi in 20 ranjenih.

Dan vojske

Dan Vojske bodo vse vojaške garnizije dne 9. maja proslavile s kratkimi svečanostmi, ki bodo imele letos resen vojaški značaj, kakor je v skladu z običaji in tradicijami Vojske.

Vsa Italija bo na dan Vojske posvetila svojo misel in svoja čustva spominom in slavi italijanske vojaške tradicije. Kratki nagovori oddelkov Vojske o tem prazniku, častne straže ob spomenikih padlih, izročitve vojaških odklovanj bodo vsebina manifestacij tega dne. Sprito svojega globokega duhovnega pomena pa bodo zavzeli značaj svetih opravil. Kajti vojaki morajo v poveljevanju onih, ki so doprinesli najvišje žrtve in ki so se prav posebno odklovali z junaškimi dejanji pri izpolnjevanju svoje slavnosti, prepoznati in občutiti hvaležnost domovine.

V Ljubljani bo slovesnost še prav posebno slovesna. Ljubljana je glavno mesto najmlajše Italijanske Pokrajine in dan Vojske bo prva nacionalna svečanost, ki se bo tu praznovala šele šest dni po priključitvi h Kraljevini.

Zaradi tega se bo dan Vojske tu praznoval z vojaško revijo ljubljanske garnizije. Ta obred bojevnikov, ta revija čet, ki bodo nastopile v vsej svoji

veličini, bo prirčen pozdrav, ki ga bodo oddelki garnizije izrekli prebivalstvu. Podrobni program revije bo objavljen prihodnji četrtek. Vojaška revija se bo, kakor je običajno, izvedla v dveh presledkih. Najprej bo Poveljnik II. Armije Ekselencija Ambrosio s svojim spremstvom pregledal čete, ki bodo razvrščene po Dunajski cesti, nato bo Ekselencija zavzela mesto na določenem prostoru na Bleiweisovi cesti sredi pred tribunami, ki bodo postavljene za oblast in povablence. Mimo njega bodo v paradnem maršu defilirali nato regimenti in ostali oddelki, ki bodo sodelovali pri reviji.

Prebivalstvo bo lahko prisostvovalo reviji vzdolž vse poti po navodilih agentov, ki bodo vzdihovali red. V vseh italijanskih mestih se prebivalstvo, ki ljubi svoje vojaške živim zanimanjem udeležuje vojaških revij ter aplavdira in po rimsko pozdravlja stare polkovne zastave čisto razglašene v bitkah in množično odklovanje z najvišjimi vojaškimi odklovanji za junske podvige, ki so jih polki dovršili v dolgem času svojega slavnega obstoja. Vojaška revija je zmerom praznik in obenem predstava moči in in slave.

Visok obisk na magistratu

Ljubljana, 6. maja.

V soboto je ljubljanski župan dr. Jure Adlešič obiskal v palači Kr. Civilnega Komisarata Nj. Eks. Generala Armadnega Zbora poveljnika Maria Robottija. Danes dopoldne ob 9. je pa Nj. Eks. General Armadnega Zbora Poveljnik Mario Robotti vrnil obisk v

mestni hiši. Visokega gosta je sprejel župan dr. Jure Adlešič z načelniki mestnih uradov in ga najprej pozdravil v slovensčini, potem pa v italijanščini. Visoki gost se je zahvalil za pozdravne besede, nakar si je v spremstvu župana ogledal mestno hišo.

Uradni razglasi

Vzpostavitev in nadzorstvo tiska na zasedenem slovenskem ozemlju

Kr. Civilni Komisar za zasedeno slovensko ozemlje, glede na umestnost, da se na slovenskem ozemlju, zasedenem po italijanski vojski, sodelovanje krajevnega tiska pri delu italijanskih oblastev za mir in obnovo uredi in spravi v skladnost, odreja:

Člen 1. Uvaja se cenzura časnikov, revij in periodnega tiska vobče, namenjenih kakor koli razpečevanju. Seš-uredniki in odgovorni uredniki tega tiska morajo vložiti do 10. maja 1941-XIX pri tiskovnem uradu Kr. Civilnega Komisarata za zasedeno slovensko ozemlje prijavo z vsemi podatki na poseben obrazec, ki ga dobe prizadeti pri tem uradu.

Člen 2. Tudi vsaka sprememba v sestavi organov upravnštva in uredništva, ki bi nastala pozneje, se mora prijaviti istemu uradu v treh dneh.

Člen 3. Spolnitet dolžnosti, ki jih določa prednja člena 1. in 2., se dokaže edino s posebnim potrdilom, ki ga izda tiskovni urad prizadetemu o vsaki vloženi prijavi.

Člen 4. Dnevnik in ves drugi v čl. 1. omenjeni periodni tisk kakor tudi priložnostne publikacije spadajo pod predhodni vizum Kr. Civilnega Komisarata za zasedeno slovensko ozemlje. V tem pogledu so seš-uredniki, izdajatelji in odgovorni poslovodje solidarno zavezani, predložiti tiskovnemu uradu Kr. Civilnega Komisarata za zasedeno slovensko ozemlje pred začetkom tiska krtačne odtiske tiskovin v dveh primerkih, podpisanih po odgovornem organu. Enega teh primerkov z odobritvenim vizumom vrne tiskovni urad vložitelju, ki ga mora shraniti.

Člen 5. Kršitelji te navedbe zapadejo z zakonom določenim kazenskim odredbam, nadaljnje izdajanje zadevne periodne tiskovine se ustavi, vsi izvodi, ki so morda že v prometu ali pa so šele natisnjeni, se zaplenijo.

Člen 6. Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu Kr. Civilnega Komisarata za zasedeno slovensko ozemlje.

Ljubljana, 2. maja. 1941-XIX.

Kr. Civilni Komisar za zasedeno slovensko ozemlje: Emilio Grazioli.

Preosnova radiooddajne službe

Kr. Civilni Komisar za zasedeno slovensko ozemlje, ugotovljajoč, da je vodilo ljubljanskega prosvetnega društva »Prosvetna Zveza«, kot koncesionar bivše jugoslovanske države, radijsko oddajo po ljubljanski radiopostaji, upoštevajoč, da je vsa radijska oddaja v Italiji poverjena ustanovi »E. I. A. R.« (Italijanske Radijske Oddaje Postaje), smatrajoč, da je nujno potrebno obnoviti delovanje ljubljanske radijske oddaje postaje, odreja:

Člen 1. Prosvetna Zveza ustavi s 1. majem 1941-XIX vsako radiooddajno poslovanje.

Člen 2. Z istim dnem prevzame posele ljubljanske radijske oddaje postaje in vobče vso radijsko oddajo na slovenskem ozemlju, zasedenem po Italijanski Vojski, »E. I. A. R.«, ki prevzame od tega dne dalje tudi vse stroške za napravo in poslovanje ljubljanske radijske oddaje postaje.

Člen 3. Naročnina, ki so plačevali naročniki doslej, se bo, kolikor ni določeno v poznejšem čl. 5., odvajala v dobro ustanove »E. I. A. R.«.

Člen 4. »Prosvetna Zveza« da ustanovi »E. I. A. R.« na razpolago tiste svoje naprave, ki bi jih ta zahtevala, da se zavaruje poslovanje ljubljanske radijske oddaje postaje. S tem spojeni stroški obremenjujejo »E. I. A. R.«.

Člen 5. Gornje določbe se ne tičejo in nimajo vpliva na ureditev razmerja iz prejšnje koncesije, ki jo je dala »Prosvetna Zveza« bivša jugoslovanska država, prav tako tudi ne na razmerje med italijansko državo in »E. I. A. R.« glede morebitne razširitve koncesije na slovensko ozemlje, zasedeno po italijanski vojski, in tudi ne na ureditev razmerja med »E. I. A. R.« in »Prosvetno Zvezo«.

Ljubljana, 1. maja 1941-XIX.

Kr. Civilni Komisar za zasedeno slovensko ozemlje: Emilio Grazioli.

Kr. Civilni Komisar za Črno goro obiskal Kotor

Cetinje, 6. maja. s. Kr. Civilni Komisar Ekselencija Mazzolini je obiskal Kotor in okolice. Kr. Civilni Komisar se je razgovarjal z glavnimi osebnostmi Črne gore o različnih aktualnih vprašanjih. Povsod ga je ljudstvo sprejelo s toplimi izrazi simpatije. Krajevni predstavniki so mu izrazili radost ljudstva sprito tega, da je zdaj pod zaščito Italije. V kratkem bodo imenovani delegati Kr. Civilnega Komisarata v glavnih krajih Črne gore. Ker je Kr. Civilni Komisar prevzel od italijanske vlade poverljive mu oblasti, je prenehal delovati časno črnogorski upravni odbor, ki so ga postavile italijanske vojaške oblasti v prvih dneh okupacije. Kr. Civilni Komisar Mazzolini je imenoval svet petih črnogorskih strokovnjakov z raznih področij uprave. Minister za promet Ekselencija Host Venturi je dospel na Cetinje.

Nemški predlogi Rusiji in Turčiji

Zeneva, 6. maja. d. Diplomatski dopisnik »Sunday Dispatch« javlja, da je nemški poslanik v Moskvi grof von der Schulenburg prispel z novimi predlogi v sovjetsko prestolnico. Sovjetska zveza naj bi zopet začela z odposiljanjem dobav v Nemčijo ter skušala doseči pri Turčiji, da bi se odpovedala pogodbi z Anglijo. Razen tega so baje iz Berlina stavili Moskvi in Ankari ponudbo pogodbe med tremi državami, ki bi vsebovala tudi poseben garantniški pakt za Turčijo. Kakor pravi omenjeni dopisnik, vsebujejo predlogi tudi načrt za pakt o medsebojni pomoči med Rusijo in Nemčijo. Turčijo bi bilo treba pozvati, da bi dovolila Nemčiji plovbo v turških teritorialnih vodah.

Kolera v Indiji

Moskva, 4. maja. d. Po tukajšnjih informacijah je v Bengaliji v Indiji nastala epidemija kolere. Doslej je obolelo že nad 3000 oseb, 1935 oseb je že umrlo. Tudi iz drugih delov Indije poročajo o mnogih obolenjih na kolero in črnih kozah.

Inserirajte v »Sl. Narodu«!

Irak proglaša sveto vojno proti Angliji

Odrejena je bila splošna mobilizacija — Strnjen odpor zoper sramotno angleško varuštvo

Carigrad, 6. maja. »Popolo di Trieste« poroča iz Jeruzalema, da je bila v Iraku proglašena splošna mobilizacija. V meročajnih krogih Iraka naglašajo, da država lahko mobilizira do 300.000 mož in da je v stanju upreti se britskemu napadu, ne da bi potrebovala tuje pomoči. Samo po sebi umemno je, da je v političnih krogih v Teheranu spopad med Irakom in Anglijo vzbudil silno pozornost. Listi prinašajo izraze simpatije za iraško ljudstvo, ki se je lotilo orožja, da bi izgnalo britanske čete iz dežele. Obenem naglašajo, da je vse iraško ljudstvo strajkoma okoli svojih voditeljev, ki so se vrgli zoper sramotno angleško varuštvo. Iraki, radio poroča, da muslimanske verske združbe že propovedujejo v svojih mešajah sveto vojno. Javni govorniki poudarjajo, da se je vojna zoper Veliko Britanijo, sovražnico arabskega sveta št. 1, končno vendarle začela. V Bagdad so prišli različni poglavarji plemen iz vseh iraških provinc ter so ponudili vladi svoje usluge. V mestu je odredjena zatezmiten in so pomnoženi ukrepi za protiletalsko obrambo. Predsednik iraške vlade je izdal proglas na narod, v katerem naglašajo, da se je ura bojbe približala. Vsak naj vzame svojo puško, svojo pištolo in če teh orožij nima, kakršnokoli drugo orožje. Gre za sveto vojno in za iraški narod, ki se ne bo uklonil ponižavanju tujcev.

Bejrut, 6. maja. s. Doznalo se je iz Bagdada, da je iraški ministri predsednik imel v radiu govor, da izrazi svojo zadovoljnost in zahvalo narodu in iraškim oboroženim četam, za njih ljubezen do domovine, dokazano že od vsega početka, odkar je izbruhnil konflikt z Anglijo. Iraška vlada — je dodal — je trdno odločena, da bo storila vse, kar je mogoče, da obvaruje čast in neodvisnost države.

Letalsko in vojaško oporišče Angležev Habanien, kamor se je zatekla tudi angleška kolonija, je čedalje bolj obkroženo od iraških čet, ki vzdržujejo neprenehoma topniški ogenj na to oporišče. V letalskem boju so iraški lovci sestrelili angleški apa-

rat tipa »Wellington«. V nedeljo zjutraj so angleška letala preletela prvič Bagdad in metala bombe. Eden napadačevih aparatov je bil sestreljen od protiletalske obrambe. Iraške oblasti so prepovedale prebivalstvu gibanje po javnih ulicah od 22.30 do 4.30 in so odredile zatezmiten mestnega središča. Na proglas splošne mobilizacije je veliko število iraških državljanzov odpotovalo iz Libanona in iz Sirije, da stopijo v domovini pod orožje.

Uspešne operacije

Bejrut, 6. maja. ir. Vrhovno poveljništvo iraške vojske je v pretekli noči objavilo službeno poročilo, v katerem pravi, da sta bili včeraj sestreljeni dve angleški transportni letali. 37 ljudi, ki je potovalo z njima, je bilo ubitih. Med hindujskimi četami na angleški strani se je pričel pojavljati odpor proti angleškim poveljnikom. Angleška letala so včeraj bombardirala neko iraško vojaško bolnišnico, čeprav je bila rdeča luna na nji vidna daleč naokrog.

Carigrad, 6. maja. s. Iz Bagdada poročajo, da so iraške letalske sile bombardirale in hudo poškodovale letališče v Senesefanu. Učinke bomb so posneli na foto-grafske plošče. Letališče v Habanienu je že prešlo v iraške roke. Basra je popolnoma obkrožena od iraških čet, ki zmagovito nadaljujejo svoje operacije. Tudi petrolejska polja pri Handiki Odkinu in pri Kirkuku so že pod iraško oblastjo.

Pokret med Arabci

Bejrut, 6. maja. s. V Bagdadu je bila smoti v notranjem ministristvu daljša konferenca z glavnimi poglavarji posameznih plemen, ki so se stavila na razpolago predsedniku vlade Kaylanju. Ta plemena so dala vladi na razpolago tudi vse svoje orožje, strelivo in drugo opremo ter znatne vsote denarja. Palestinski veliki mufti, ki se trenutno mudi v Bagdadu, je izdal proglas na palestinske Arabce, v katerem jih poziva, naj sočustvujejo v borbi Iraka proti

Za obstoj našega čipkarstva

Ljubljana, 6. maja. Naše ženske domače obrti so pomembna gospodarska stroka v skromnih slovenskih razmerah. Poseben pomen pa ima strokovno usposobljeno čipkarstvo, ki je že celoletno zelo razvito v nekaterih krajih, zlasti v okolici Zirov in Idrije. Naše ženske domače obrti so pod strokovnim vodstvom Državnega osrednjega urada za ženske domače obrti v Ljubljani. Ta urad ne daje le dobre strokovne izobrazbe številnim ženskam in dekletom v svojih stalnih šolah in tečajih, temveč tudi skrbi za dobro prodajo izdelkov in dolga leta vodi smotno, zelo uspešno propagando po svetu. Zavod ima 7 stalnih šol in v tej sezoni je bilo že 38 tečajev v raznih krajih v Sloveniji. Pod drobnje Civilnega Komisarjata v Ljubljani spadajo zdaj 4 stalne šole: v Ljubljani, Horjulu, Polhogradcu in Fari pri Kočevju, medtem ko so 3 stalne šole v krajih, ki so jih zasedle nemške čete: v Zireh, Zelenikah in Zavrčju.

Zdaj so začelo pretrgane zveze med družinami in centralo v Ljubljani, a bilo bi zelo potrebno, da bi bile zopet obnovljene. Upoštevati je treba, da so ženske domače obrti zaposlovale več tisoč žensk in deklet v Sloveniji in da smo njihove izdelke

izvažali v številne evropske države, včasih pa tudi v Ameriko. Nemčija je vedno zelo cenila naše čipke, pa tudi v drugih državah so naše izdelke konkurirali celo s slovenskimi belgijskimi (bruselskimi) čipkami. Zdej, ko Belgija ne more izvažati svojih čipk, bi naše blago lahko našlo mnogo več odjemalcev. Tudi v Italiji uživa naš osrednji zavod za ženske domače obrti lep ugled, zato smemo še tem bolj pričakovati, da bodo nove oblasti pokazale zanj vse razumevanje. Naj omenimo, da je ugledna italijanska stanovska organizacija Federazione Nazionale Fascista delgi Artigiani odlikovala na obrtni razstavi v Berlinu l. 1938 izdelke, ki jih je naš zavod razstavil, s posebno lepim odlikovanjem. Na ozemlju, ki je bilo že prej pod italijansko oblastjo, v Idriji in okolici, je čipkarstvo posebno dobro razvito in koristno bo medsebojno sodelovanje pod smotno organizacijo vseh krajev, kjer se ljudje preživljajo z domačimi obrtmi.

Osrednji zavod nadaljuje marljivo svoje delo in pouk v njegovih šolah je reden. Posluje tudi njegov poslovni oddelek. Za izdelke zavoda so se začeli zanimati tudi Italijani, ki prihajajo v Ljubljano.

Slana je napravila veliko škodo

Na Barju je znašala davi najnižja temperatura — 2° C

Ljubljana, 6. maja. Pred dnevi so se že začele poletne nevihte in v nekaterih krajih je padala dežela toča; veliko škodo je napravila zlasti v Šiški na sadnem drevju. Dva dni po toči je snežilo, včeraj in davi je pa padla močna slana. Takšno vreme je v maju nekaj posebnega tudi pri nas, kjer so vremenski prevrti zaradi bližine morja in planin pogosti.

Izredno se je ohladilo preteklo noč. Zvečer se je pobožalo, zato smo upali, da ne bo slane, a kmalu se je zopet zjasnilo in proti jutru je pritisnil hud mraz. Davi je bilo znatno hladneje kakor včeraj jutraj. Izredno nizka minimalna temperatura je bila celo sredi mesta, saj je znašala le 1,5°. Na periferiji je pa davi, pred solnim

vzhodom, celo zmrzovalo. Na Barju je znašala minimalna temperatura — 2°, dočim je bila včeraj za 2° višja. Davi je bilo le malo megleno, da je kmalu posijalo sonce in zato je škoda po slani tem večja; če bi se ogrelo počasneje, bi slana ne »posmodila« tako zelo cvetočega drevja. Kakor kaže, je slana napravila največ škodo na hrskah, ki jih zdaj največ cvete, precej škodo je pa tudi na mnogih jablanah. Vendar zdaj še ni mogoče točno presoditi, kako velika je škoda.

Zdaj, ko je po toči in snegu padla še huda slana, bo menda vremenskih presenečenj konec. Nebo se je zjasnilo in dobili smo krasno pomladno vreme, le da je precej hladno. Nekaj dni bo še nevarnost slane, če bo ponoči jasno.

Resnica o nezaposlenosti pri nas

Ljubljana, 6. maja. Nove oblasti se živo zanimajo za vsa vprašanja prebivalstva Ljubljanske pokrajine in zato je tudi Javna borza dela razglašila, naj se ji prijavijo vsi nezaposleni. Razumljivo je, da so številni delavci in nameščenci izgubili delo zaradi nenadnih sprememb; pri tem moramo upoštevati predvsem, da se je v našo pokrajino preselilo zadnje čase mnogo naših ljudi iz Srbije, Hrvaške in s štajerskega. Prejšnje mesece je bilo zaposlenih mnogo sezonskih delavcev pri utrjevalnih delih. Potem so bili mobilizirani, po polovici pa seveda niso vedeli, kje si naj zopet poiščejo delo. Nekateri industrijski obrtni so se začasnoma ustavili, kakor n. pr. papirniški v Goricanah, in številna podjetja so skrčila obratovanje, n. pr. grafična v Ljubljani. Stavbna sezona se še ni razmahnila. Nekatera podjetja so porabila sirovine, zopet druga so izgubila stare odjemalce v pokrajini, ki so zdaj pod drugo oblastjo. Skratka, bilo je mnogo sprememb, ki so pomnožile število nezaposlenih.

Toda pretirane so domneve, da se je število nezaposlenih zadnje čase povečalo do izredne množice, kakršne smo poznali v letih velike gospodarske krize. Posebno znatno pa je, da je bilo že prej pri nas mnogo več nezaposlenih kakor smo v splošnosti sodili. Zdej se namreč oglašajo na borzi dela tudi številni nezaposleni, ki so brez dela že več mesecev in doslej niso bili registrirani. Prejšnje čase namreč niso pričakovali nobene pomoči od borze dela ter se niso prijavljali, zdaj pa upajo, da bodo dobili bodisi delo ali podporo.

V začetku aprila je bilo pri ljubljanski borzi prijavljenih okrog 4000 nezaposlenih. Do konca meseca se je število prijavljenih nezaposlenih zmanjšalo na 1300. Upoštevati je treba, da so bili v to število všteti tudi nezaposleni iz dolenjskih krajev in z Gorenjskega z Medvodami vred. Če računamo, da je prijavljenih od prejšnjih tednov okrog 1300 nezaposlenih in da se bodo številni nezaposleni prijavljali v enakem številu, kakor so se začeli včeraj, približno teden dni, bo registriranih skupno 3000 delavcev in nameščenov. Poznavatelji razmer sodijo, da to število pri sedanjih razmerah, to se pravi, če se ne bo nudila

nobena nova možnost zaposlitve, ne bo mnogo prekorajeno. Zato je upanje, da bo lahko pretežna večina nezaposlenih dobita zaposlitev pri javnih delih.

Med nezaposlenimi kvalificiranimi delavci se prijavljajo predvsem kovinarji in grafičarji. Dobro so pa že vedno zaposleni mizarji. Posebno mnogo dela imajo čevljarji, pa tudi krojačev je zelo malo nezaposlenih. Precej se prijavlja zasebnih nameščenov, vendar jih pa doslej še ni bilo toliko, kakor bi pričakovali po vesteh o veliki nezaposlenosti med inteligenco, ki se seli k nam. — Prvi dan se je prijavilo na borzi dela okrog 400 nezaposlenih.

Zlata Gjungenac v operi

Ljubljana, 6. maja. V soboto je vladalo v operi izredno čustvo sreče in vseobčnega zadovoljstva: gospi Zlata je zopet pela svojo slavno "Traviato". Razneslo se je strašno gorilo o tragediji izjemno priljubljene beograjske, a še zmerom predvsem naše, ljubljanske operne umetnice. Pa jo je zagledalo zvesto občinstvo pred seboj zdravo, čilo in veselo nasmevano. Ko se je dvignil zastor, je zagrmelo po operi viharno, brezkončno ploščkanje. Prisrčno izražanje simpatij in spoštovanja je ginilo popularno pevko do dna duše in ji ostane pač neizbrisno v spominu kot eden najkrajših življenjskih vseh njeni umetniški karieri. Tolika ljubezen občinstva je najlepše, najbolj dragoceno, kar si sploh more želeli umetnik! — Gospi Zlata je bila zopet pevski in igralski odlična, topla in ginitivno pristna Violeta, ki je po vseh dejanjih žela uprav premiersko navdušeno priznanje in prejela seveda tudi cvetje.

Poleg nje je bil izvrsten oče Germont naš vrli Janko in pa Franci v partiji Alfred. Vobeje je bila predstava pod taktirko N. Štritofa prav dobra. Med občinstvom je bilo po ložah in v parterju mnogo častnikov, ki so Gjungenčevi in vsem solistom živahno ploskali. Gledališče je bilo prav dobro zasedeno.

Fr. G.

DNEVNE VESTI

Iz Ljubljane

— Vsi brezposelni delavci in nameščenci se opozarjajo, da se v smislu prvotnega razglašja prijavijo pri Javni borzi dela v Ljubljani najkasneje do 6. maja, ker sicer ne bodo deležni nobenih ugodnosti s strani oblasti, niti s strani zasebnih dobroteljskih ustanov.

— Iz odvetniške službe. Advokat v Ljubljani dr. Josip Grabovc je 22. aprila umrl. Za časovnega prevzemnika njegove pisarne je postavljen advokat v Ljubljani dr. Bogdan Žužek. Advokatu v Gornjem gradu dr. Ernestu Rosini je bila dovoljena takojšnja preselitev pisarne v Logatec.

— Sodni tolmač za italijanski jezik. Apelacijsko sodišče v Ljubljani je imenovalo odvjetnika v Ljubljani dr. Frana Skaberneta za stalnega sodnega tolmača za italijanski jezik na sedežu okrožnega sodišča v Ljubljani.

— Erjavce Fr.: Pouk kmetijstva v ljudski šoli. Izdaja Kmetijska zbornica v Ljubljani, 1941. Str. 48, cena 8 din. — Slovenci smo vso povojno dobo vse preveč brezbrizni in se spadata danes Slovenija med kmetijsko najbolj zaostale države v Evropi. Zato je bila med nekaterimi dobrih dolobami našega dosedanjega ljudskošolskega zakona gotovo najumestnejša ta, da se uvede pouk kmetijstva kot poseben predmet tudi v šole. Zal je pa naše šolstvo posvečalo temu predmetu vse premalo pažnje, med nekaterimi solniki je bilo pa opaziti celo odpor proti temu pouku. V pričujočem delu razpravlja šk. nadzornik Erjavce podrobno o tem vprašanju in pripravljalno dokazuje, da je pouk kmetijstva v šoli več kot umesten že iz pedagoških razlogov, iz narodno gospodarskih pa neobhodno potreben. To nam glasno kažejo tudi prezanjivni grafičari, s katerih vidimo naše velike kmetijske zaostlosti. Navaja tudi primeren učni načrt zanj. Po delcu, ki je doslej edino te vrste na našem knjižnem trgu, bo moral poseči pač vsak solnik, zanimalo bo pa tudi vse druge, ki se v kakršnikoli obliki bavijo z našim kmetijskim vprašanjem, zato ga vsem toplo priporočamo.

— Se vedno se igrajo s strelivom. Poročali smo že o številnih nesrečah, ki so se dogodile zaradi lahkomišelnosti preprostitih ljudi zadnje čase; na deželi je še tu in tam precej zavrženega vojaškega streliva, ki ga ljudje pobirajo, raznašajo in silno nepravilno ravnaajo z njim. Številne nesreče jih še vedno niso izučile. V ljubljansko bolnico je bila zopet prepeljana cela vrsta žrtev lastne nepravilnosti, ranjenih ob eksplozijah streliva. Iz Pijave gorice so pripeljali 33 letnega posestnika Janeza Serjaka, ki je bil ranjen od drobec granate po obrazu. S Plešivca so pa prepeljali 40 letnega posestnika Ignaca Semiča in njegovo 33 letno ženo Franjo; oba sta resno ranjena od granate. Od vojaške patrone je bil ranjen J. Fojar, 31 letni posestnikov sin iz Notranjih gor. — V bolnico so prepeljali še Janeza Porento, 37 letnega posestnika iz Zavogljia, ki ga je nekdo zabodel z nožem v hrbet. Iz Blagovice so prepeljali komaj leto dni starega posestnikovega sina Fr. Ziberta, ki si je zlomil nogo.

— Prijavite spremembe v številu družinskih članov! Če se niste prijavili sprememb v številu članov, nastalih po 1. januarju, storite to takoj na mestnem preskrbovalnem uradu. Odjaviti morate tudi začasno odsotno, če odsotnost traja nad 14 dni; odjave so obvezne. Sprejema jih mestni preskrbovalni urad v II. nadstropju Mestnega doma dopoldne.

— V mestnih skladiščih 110.000 kg bele moke. Poročali smo že, da se je Kr. Civilni Komisarjat zavezal z veliko skrbjo za preskrbo Ljubljane z moko. Včeraj je bilo v mestnih skladiščih že 110.000 kg enotne moke. Pekom so razdelili 17.000 kg, gostinskem podjetju pa 3000 kg moke.

— Iz Opazujemo na samostojni violinski koncert, katerega bo izvajal naš rojak violinist Uroš Prevorsek v petek 9. t. m. ob 20. uri v veliki Filharmonični dvorani. Glasbena Matica ljubljanska je povabila violinista Prevorskega, da bo izvajal samostojni violinski koncert predvsem tudi zato, ker je izšel Uroš Prevorsek iz naših glasbenih zavodov, iz šole Glasbene Matic in iz ljubljanskega drž. konservatorija. Zadnja tri leta je užival violinski pouk v mojstrski šoli znamenitega violinskega pedagoga A. Poltronieria v Milanu. Sestava koncertnega spreda mu da dovolj prilike, da pokaže svojo umetnost. Na sporedu so dela Beethova na Paganinija Skerjancina. Sama Hubada in Prevorskega. Pri klavirju bo skladatelj L. M. Skerjanc. Vstopnice v Knjižarni Glasbene Matic.

— Iz Predsedstva športnega kluba Miritja obvešča vse člane upravnega odbora, da se bo vršila plenarna seja danes ob 19.45 v klubovnem tajništvo.

— Iz Tečaj nemščine (dnevni in večerni oddelki) prične danes. Interesenti se zberejo ob 7. zvečer na zavodu radi dogovora učnih ur. Informacije daje in sprejema prijava Trgovsko učilišče Christofov zavod Ljubljana, Domobranska c. 15, telefon 43-82. (—)

— Iz Za tečaj italijanščine se sprejemajo prijave še danes. Oddelki ob 17.47 in 17.48. zvečer Trgovsko učilišče Christofov učni zavod Ljubljana, Domobranska cesta 15, telefon 43-82. (—)

— Iz Prva obdoba v imenu nove oblasti. Ljubljansko okrožno sodišče je izreklo v petek prve obdobe v imenu nove oblasti. Ker statistika kaže, da imajo sodišča največ opravka s tatovi, je bilo po verjetnostnem računu sklepati, da bo prvi, ki bo pred kazenskim senatom obsojen po novem, grešnik proti paragrafom, ki ščitijo javno in zasebno imovino. Tako se je tudi res zgodilo. Brezposelni mesarski pomočnik Franc Kovačič se je moral zagovarjati, ker je na ljubljanskem tovarnem kolodvoru lani v oktobru izmaknil iz skladišča 40 praznih vreč in okrog 100 baterij za električne svetilke. Sodil ga je kazenski senat pod predsedstvom s. o. s. g. Ivana Breliha. Obtožbeni France je priznal, da je ukradel v obtožnici navedene stvari. Razprava je bila zaradi tega kratka. Državni tožilec g. Bogdan Lendovšek je predlagal kazen po § 316. k. z. Senat je obtožbenca obsodil na podlagi oblasti, podeljene od Vrhovnega poveljstva italijanskim

oboroženih sil, na 3 mesecev strogega zapora in na izgubo častnih pravic za leto dni. Stroški kazenskega postopanja so neizterljivi, povprečnine je bil obsojenec oproščen, ker je brezposeln in nima niti pare premoženja.

Iz Beograda

so se javili

Vsem poizvedovalcem, ki stanujejo izven Ljubljane, sporoča Rdeči križ v Ljubljani, da so naslednji njihovi sorodniki javili iz Beograda. Vsem onim poizvedovalcem pa, ki stanujejo v Ljubljani, bodo vsa pisma in poizvedovalne pole, dosepe iz Beograda ali drugih krajev, dostavljena na dom. Javili so se:

Ahačič Cirila, dr. Aranicki Fedor, Banič Radomir, Bartič Julij in Marija, Bašič Just, Bizjakova Mara, Bombek Ivana, Bujdič Miodrag, inž. Dančević Danilo, Dolenc Vladimir, Furlan Marija, Gobec Elza, Ivana Fani in Lado, Kajfež Vanda, Klančar Franciška, Knežević Mara Angelina, Kotar Ana, Kožuh Ivanka, Legat Helena, Lenarčič Ivan, Mačkovec Franjo, žena Mara in sin Andro, Mesner Dana, Metlika Oskar, inž. Mežan Franc, Miklavc Julka, Milanović Manojlo, O'za Slavka, Perić Darinka, Perovšek Julka, dr. Pertot Vladimir, Privšek Mimi in Silva, Prodanović Ruža, Prlić Zivojin, Spužić Vladimir, prof. dr. Svetel Malči, Slajpah Lojze, Slokar Antonija, Tihet Jelka, Zajc Martin, Zorc Ivan in Tončka, Zerjal Metoda.

Rdeči križ v Ljubljani opozarja svoje pogrešance, naj ne nasedajo ponudbam nepoklicanih oseb, ki za denar ponujajo svoje usluge in pri tem izrabljajo ime Rdečega križa. Rdeči križ vrši svojo posredovalno službo brezplačno, objavlja sprejete podatke po časopisju in daje informacije v pisarnah na Gosposvetski cesti št. 2 in na Miklošičevi cesti št. 22b. Samo te objave so verodostojne.

Bolovnica

KOLENDAR
Danes: Torek, 6. maja: Janez, Benedikta.

DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Večne melodije.
Kino Sloga: Frankensteinov sin.
Kino Union: Boj za Himalaje.

DEZURNE LEKARNE
Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12 in Nada Komotar, Vič, Tržaška cesta.

Naše gledališče

DRAMA:

Začetek ob 19. uri.

Torek, 6.: Komedija zmešnjav. Red P. mierski.
Sreda, 7.: Trideset sekund ljubezni. Red Sreda.
Četrtek, 8.: Komedija zmešnjav. Red A.

OPERA:

Začetek ob 19. uri.

Torek, 6.: Madame Butterfly. Red Tork. Gostovanje sopranistke Zlate Gjungenčeve.
Sreda, 7.: Traviata. Izven. Gostovanje Zlate Gjungenčeve.
Četrtek, 8.: Faust. Red Četrtek.

MALI OGLASI

RAZNO

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 3.— din

REKONVALESCENTOM

je poživljajoča in krepljena pi-jaca le

»AMBROZEVA MEDICA«

ki jo dobite le v MEDARNI, Ljubljana, Zidovska 6. 13. T.

MREŽE ZA POSTELJE

dobite najceneje v Komenskega ul. 34. — Izdelovanje posteljnih žičnih vložkov. 782

OGLASUJTE

male oglase

„Slov. Narodu“ ker so najcenejši

INFORMACIJE

Beseda 1.— din, davek posebej. Najmanjši znesek 15.— din

ISCENJENJE MOTORNO KOLO

znamke DKW 200 cm, štev. 968039, evid. št. 2-4712, ki je bilo oddano komandi 37. peš. pu. v Vel. Laščah. Najditej naj sporoči proti dobri nagradi na: Mally Jernej, Sp. Log 7, pošta Nemška Loka pri Kočevju. 817

1000 DIN

nagrade dam onemu, ki mi najde kobilu fuksa z žigom 1358. F. Šerko, Cerkljica pri Rakeku. 810

ISCENJENJE KONJA FUKSA

žig 525, zvezda, zadnja bela noga nad kopitom bela, za levim krcetom siva lisa, s komatom in vozom (biro). Lepa nagrada. Suštar, Ljubljana, Dolenjska c. 827

STANOVANJA

DVE STANOVANJA v centru mesta, prvo trisobno, prosto 16. maja, drugo štirisobno, prosto 1. junija (ena soba vhod s hodnika). Informacije: Prečna ul. 4. 822

DVOSOBNO STANOVANJE

s kopalnico oddam v št. Vidu blizu tramvajev. Ponudbe pod šifro »Nova vila«. 825

KUPIM

BAKER medenino, svinco, staro železje in gumo plača najbolje »METALIA«, Gosposvetska c. 16 tel. 32-88. 823

PRODAM

FOHISTVO Prodam več kosov kuhinjskega pohištva in vsa popravila. Vsa kovrste stole — najceneje: ZORMAN — Breg 14. 828

POSEST

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 3.— din

PARCELO

na koncu Marimontove ulice oddam za obdelavo. — Pojasnila: Soška ul. 7. 826

SLUŽBE

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 3.— din

MIZARSKEGA POMOČNIKA

za pohištvo sprejme za takoj Bitenc Ivan, mizarstvo, Gosposvetska ul. 10. 824

KLIŠEJE ENO VEČARNE JUGOSLAVIJA SV. PETRA NASIP 23

cierre Mael:

Blodna ljubezen

Roman

Dvoboj med Romainom in Reneem, ki ju je vezalo iskreno prijateljstvo in ki bi se moralo v kratkem utrditi še z novo vezjo, je mogel povzročiti samo strašen škandal. Kako bi mogel potem misliti na ženitev s Hermino? Ali bi mogla gospod in gospa La Fougere sprejeti za moža svoje nečakinje njega, ki bi ga javno mnenje označilo kot ljubčka njune hčere, kar bi njun lastni zet prav s tem dvobojem potrdil?

Se nikoli ni zla usoda s toliko trdovratnostjo preganjala nedolžnih ljudi. A če je že Rene zakrivil nesrečo, ki ga je zadela tako nepričakovano — in kako neznatna je bila njegova krivda pri tem — je bila Hermina vendar samo žrtev, ki je zaslužila največje obžalovanje.

Ni se varala, ko je pogledala svojemu ženinu v mračno obličje. Ob tem pogledu je prestrašeno vzkliznila:

— Dvoboj se vam obeta, Rene, dvoboj z Romainom de Quernom.

Rene je seveda tajil, toda to mu ni nič pomagalo. Hermina je takoj spoznala, da njegov »ne« ni tisen in preprčan, obenem je pa spoznala, da bi pri teh dveh možih, užitih v njunem ponosu, ničesar ne opravila. In dobro vedel, da se moški v podobnih zadevah, tičočih se njihove ča-

sti, nikoli ne uklonijo, se je s polnim zaupanjem zatekla k božji pravičnosti in svoji lastni energiji. Njena prva skrb je bila pohiteti v Quernovo rodbino.

Ko je Jeanne videla, kako prihaja Hermina vsa drhteča in razburjena, je takoj spoznala, da se je zgodilo nekaj važnega. Jeanne jo je objela in še preden je mogla vsa zasopla Hermina odložiti klobuk, jo je vprašala:

— Kaj je? Govori! Povej hitro, saj vidiš, kako sem prestrašena.

Hermina je nekaj časa lovila sapo, potem je pa odgovorila:

— Dvoboj sta si napovedala.

— Kdo? ... Romain ... in Rene?

— Da.

Globoka tišina je zavladala med mladima ženama.

— O jaz nesrečnica!

S tem vzklikom se je zgrudila Jeanne v naslanjač in si zakrila obraz z rokami.

Strašna vest jo je bila tako potrla, da trenutno sama ni vedela, kaj se godi z njo, da-li se boji za Renea ali za Romaina. Hermina je pa molče stala pred njo. Slednjica je dejala:

— Tu solze nič ne pomagajo Jeanne, rešiti morava tista dva, ki ju ljubiva. Do tega dvoboja ne more in ne sme priti.

Kakor, da jo je prešinila električna iskra, je Jeanne hitro vstala.

— Ne, ne more priti in ne pride!

— Kaj misliš storiti? — je vprašala Hermina.

— Kaj vem? Trenutno sploh ne morem misliti. Vem samo toliko, da ne bom dopustila, da bi prišlo do tega strašnega dvoboja, čeprav bi morala planiti med nasprotnika, ko bi že prekrizala meče. Nervozno drhteč po vsem telesu je jela tekati po sobi. Le tu pa tam so ji solze priletele iz oči. Sklepala je roke ali pa jih razprostirala v praznino.

— Pomiri se, — jo je tolažila Hermina, razburjena prav tako kakor Jeanne. — Moliva, kajti muna je nama potrebna božja pomoč v tej veliki stiski.

V naglici se je oblekla in si zakrila obraz z gostim pajčolanom, da bi skrila rdeče objokane oči in izraz strahu na svojem obrazu.

S Hermino sta odhiteli v cerkev, kjer sta postavili blagoslovljene sveče na oltar Matere božje in sv. Ane. Potem sta pokleknila k ograji in se zapopli v dolgo, vročo molitev, med katero sta drhteči od silne razburjenosti.

Ura je bila šest, ko sta odšli iz cerkve.

— Pojdi z menoj, — je dejala Jeanne Hermini.

Dekle ji je sledilo. Toda srce je Hermini močno utripalo. Po glasu, po izrazu in kretnjah je spoznala, da se pripravlja Jeanne na nekaj važnega.

In ni se zmotila.

Jeanne je nenadoma šinila v glavo nova misel, kakor šine navadno ljudem v hudi stiski kot dobrodošlo rešilno sredstvo.

— Ali se je že vrnil gospod? — je vprašala, ko je prišla domov.

— Da, milostiva. — je odgovorila komornica.

— In ... kaj dela?

— Odšel je zopet gori v svojo sobo, od koder ga še ni bilo na spregled.

Jeanne se ni zadrževala z novimi vprašanji. Od